

Vaccination mot covid-19

Kort uppdatering inför säsongen 2024/2025

Jonas Hansson Bitr. Smittskyddsläkare

Ann-Louise Svedberg Smittskyddssjuksköterska

Smittskydd Norrbotten

2024-09-04

Rekommendationer för vaccination mot covid-19 **hösten 2024**

Hösten 2024 rekommenderas **alla personer 65 år och äldre samt medicinska riskgrupper 18-64 år vaccination.**

Vilka diagnoser/tillstånd som ingår i medicinska riskgrupper finns att läsa här:

[Rekommendationer för vaccination mot covid-19 – \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/rekommendationer-for-vaccination-mot-covid-19)

Observera att hypertoni som enda diagnos inte längre räknas som riskgrupp.

Personer med verifierad covid-19 efter 1 augusti 2024 kan avstå sin höstdos.

De nya rekommendationerna gäller fr om 1 september 2024

Vissa grupper rekommenderas även en vårdos 2025

Dessa grupper rekommenderas en dos även under våren:

- **Personer 80 år och äldre, samt personer 65–79 år med dagliga omsorgsinsatser i hemmet,** rekommenderas en ytterligare dos vaccin mot covid-19 under våren för att säkerställa ett gott skydd året runt. *Påminn gärna under höstens vaccinationer om vårdosen!*

Undantag från ovanstående rekommendation om vårdos:

- Personer som endast har hemtjänstinsatser i form av städning, trygghetslarm eller leverans av matlådor ingår inte i målgruppen för rekommendation om vårdos.
- En person som vaccinerade sig under hösten och dessutom har haft bekräftad covid-19 efter 1 oktober samma år har ett gott skydd även under kommande vår och sommar. En ny vaccindos under våren behövs inte, utan nästa dos kan tas till hösten.

Vaccinationsstart hösten 2024

Vaccinationsstart tidigareläggs i år och **startar den 15 oktober** och då med samvaccination mot covid-19 och influensa.

[Samordnad vaccinationsinsats mot covid-19 och influensa i oktober 2024 – folkhalsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se/samordnad-vaccinationsinsats-mot-covid-19-och-influensa-i-oktober-2024)

Samvaccination avser Comirnaty JN.1 mot covid-19 samt något av de rekommenderade (upphandlade) influensavaccinerna.

Information inför vaccinationsstart finns tillgänglig för allmänheten via 1177.se och för vårdgivare på [Vaccinationer - Vårdgivarwebb Region Norrbotten](https://vaccinationer.vardgivarwebb.regionnorbotten.se)

Folkhälsomyndigheten rekommenderar regionerna att avsluta kampanjen senast 31 december, med tanke på intervall till nästa dos för de personer som rekommenderas vårdas 2025.

Tillgång till vaccination för specifika riskgrupper (ex personer med immunbrist) bör dock finnas tillgänglig även efter den 31 december

Aktuella vacciner (1/3)

Comirnaty – mRNA vaccin från Pfizer/BionTech

Uppdaterat inför hösten 2024 till virusvarianten **JN.1**

Är det vaccin som erbjuds rekommenderade grupper 18 år och äldre som saknar kontraindikation.

Kan ges vid samma tillfälle (men olika injektionsställe) som Vaxigrip Tetra (influensavaccin) och Efluelda Tetra (högdos influensavaccin för vaccination till rekommenderade grupper på särskilt boende för äldre eller med hemsjukvård. Godkänt för personer 60 år och äldre)

Aktuella vacciner (2/3)

Bimervax – adjuvanterat proteinbaserat vaccin

Används som **påfyllnadsdos** till personer som **tidigare erhållit covid-19-vaccin (ej primärvaccination)**.

Kan ordineras till personer som av någon anledning ej kan/bör vaccineras med ytterligare doser med

Comirnaty (mRNA-vaccin) och alltid efter **läkarordination**.

Kan ges tidigast 6 månader efter föregående vaccination med mRNA-vaccin.

Används från 31 års ålder.

Aktuella vacciner (3/3)

Bimervax, forts

Bimervax bör ges ensamt (dvs. ej samtidigt som andra vacciner) för att undvika oklarheter kring biverkningar).

Det saknas erfarenhet vid användning till gravida och ska därför enbart användas vid graviditet då potentiella nyttan överväger risk för mamman och fostret.

Produktinformation om Bimervax: [Bimervax INN-RBD fusion heterodimer \(europa.eu\)](https://www.europa.eu)

Mer information:

[Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 – \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Det tidigare använda proteinbaserade vaccinet Nuvaxovid finns inte att tillgå inför höstens vaccinationer (är ej uppdaterat med aktuella virusvarianter).

Mer information om vaccin och vaccination mot covid-19

På denna webbsida har Folkhälsomyndigheten sammanställt information om aktuella vacciner och vaccinationer mot covid-19, riktad till vårdpersonal som utför vaccinationerna:

[Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 – \(folkhalso myndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/utbildning-och-utveckling/vagledning-och-fordjupad-information-om-vaccination-mot-covid-19)

Observera att vägledningen uppdateras löpande!

Se även:

- Information i FASS och produktens bipacksedel
- [Läkemedelsverkets information](#) om vacciner mot covid-19

Kombination med andra vaccinationer

För information om kombination mellan covid-19 vaccination och övriga vacciner se:

[Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 — \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Indikationer och kontraindikationer till vaccination (1/2)

- Precis som för andra vacciner ska den som vaccineras sakna tecken på akut infektionssjukdom. Även personer som haft tidigare covid-19-infektion eller har antikroppar kan vaccineras.
- En person som har haft en verifierad infektion med covid-19 efter den 1 augusti 2024 kan avstå vaccination hösten 2024 (OBS! detta gäller höstdos 2024).
- Amning kan fortgå även om mamman vaccineras
- Patienter som står på antikoagulantia kan vaccineras intramuskulärt men risken för hematom är ökad, se Region Norrbottens [Rutin – vaccinering vid Waran, OAK](#)
Observera att covid-vaccinerna vi använder idag enbart får ges intramuskulärt!

Indikationer och kontraindikationer till vaccination (2/2)

- Kontraindikation är överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne som anges i produktresumén/FASS. Personen ska inte vaccineras.
- Personer som har allvarliga allergier eller reagerat allvarligt på tidigare vaccinationer eller andra läkemedel behöver bedömas av läkare innan eventuell vaccination
- Personer som har haft konstaterad eller misstänkt anafylaxi efter vaccination ska utredas på allergologisk mottagning. I väntan på utredning ska inga ytterligare doser ges.
- För ytterligare information: [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 — \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/vagledning-och-fordjupad-information-om-vaccination-mot-covid-19)

Vaccination av personer med immunbrist

Folkhälsomyndigheten har ingen generell rekommendation om vaccination mot covid-19 för personer med immunbrist. Patientgruppen är bred och **behandlande läkare avgör behovet av vaccination för dessa grupper.**

En del personer med allvarlig immunbrist behöver tätare vaccindoser och vaccination behöver i många fall göras vid tidpunkter som passar övrig behandling. För flertalet patientgrupper med immunhämmande läkemedel eller immunbrist finns av professionen framtagna specialitetsspecifika vägledningar.

Mer information:

[Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

[Information om covid-19-vaccin till personer med nedsatt immunförsvar — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Säkerhet och biverkningar (1/4)

Biverkningar av Pfizers vaccin Comirnaty:

- Biverkningar i studier och nu efter en tids användning i Storbritannien, Kanada och USA, har generellt varit lindriga och det rör sig framförallt om kortvariga, lokala biverkningar. Mild till måttlig smärta vid injektionsstället är vanligast, följt av rodnad och svullnad. Systemiska biverkningar i form av trötthet, huvudvärk, muskelvärk, frossa, ledsmärta och feber är relativt vanligt förekommande men övergående inom någon till ett par dagar.¹

Se även Produktresumén, [fass.se](https://www.fass.se)

¹ Källa: NEJM och Am, UK, Ca Produktresumé

<https://www.nejm.org/doi/pdf/10.1056/NEJMoa2034577?articleTools=true>

Säkerhet och biverkningar (2/4)

Bimervax

Eftersom det är ett vaccin som inte tidigare använts i Sverige rekommenderas observation under minst 15 minuter efter vaccination

Mer information om biverkningar och kontraindikation:

[Bimervax INN-RBD fusion heterodimer \(europa.eu\)](https://europeancommission.europa.eu)

[BIMERVAX injektionsvätska, emulsion | Läkemedelsverket \(lakemedelsverket.se\)](https://lakemedelsverket.se)

Säkerhet och biverkningar (3/4)

Vid all vaccinering ska beredskap för anafylaxi finnas!

Läs mer om handläggning vid anafylaxi:

[Anafylaxi – rutin för handläggning vid covid 19-vaccination \(vårdgivarguiden/norrbotten\)](#)

Kom ihåg att rapportera eventuella biverkningar på Läkemedelsverkets hemsida

<https://www.lakemedelsverket.se/sv/rapportera-biverkningar/lakemedel>

På Läkemedelsverket webbsida finns även en [sammanställning av misstänkta biverkningar](#)

Säkerhet och biverkningar (4/4)

Vid skada i samband med vaccination

- Den som drabbas av skada på grund av vaccin mot covid-19 ska i första hand vända sig till Läkemedelsförsäkringen.
- Alla covidvacciner vi använder idag i Sverige ingår i Läkemedelsförsäkringen.

Ordination – två alternativ

- Individuell ordination av behörig förskrivare
- Ordination enligt generella direktiv om läkemedelsbehandling
Mall generella direktiv för Comirnaty finns på [Vaccinationer - Vårdgivarwebb Region Norrbotten](#)
- Se även [e-utbildning för ordinationsrätt för sjuksköterskor](#) som idag inte är behöriga (under rubriken Covid-19 vaccination – Behörighet att ordinera)
- Mer information om behörighet hos Socialstyrelsen:
[Vem får ordinera läkemedel? \(särskilt reglerad\). För hälso- och sjukvården och tandvården. - Socialstyrelsen](#)

OBS! Det krävs läkarordination om en person som önskar vaccination inte tillhör de grupper som ingår i Folkhälsomyndighetens rekommendation.

Före administrering av vaccin

- Ta del av aktuell information som finns om vaccinet t ex via FASS och leverantörens webbsida som finns samlade på [Vaccinationer - Vårdgivarwebb Region Norrbotten](#) samt [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 – \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)
- Kontrollera patientens [hälsodeklaration - Vaccination \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)
- Enbart personer som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndighetens riktlinjer är aktuella för vaccination - om kontraindikation saknas!
- Kontrollera vilket vaccin som rekommenderas utifrån Folkhälsomyndighetens vägledning
- Vissa personer med immunbrist kan behöva tätare vaccination. Behandlande läkare avgör och ordinerar detta.
- Följ de vårdhygieniska riktlinjerna före, under och efter vaccination

Administrering av covidvaccin

- Ska administreras intramuskulärt.
För patienter som står på antikoagulantia se:
[Riktlinjer vid intramuskulär vaccination och antikoagulantia \(Region Norrbotten\)](#)
- Det föredragna stället är deltoideusmuskeln i överarmen
- Mer information om intramuskulär injektion i överarmsmuskeln:
[Vårdhandboken](#)

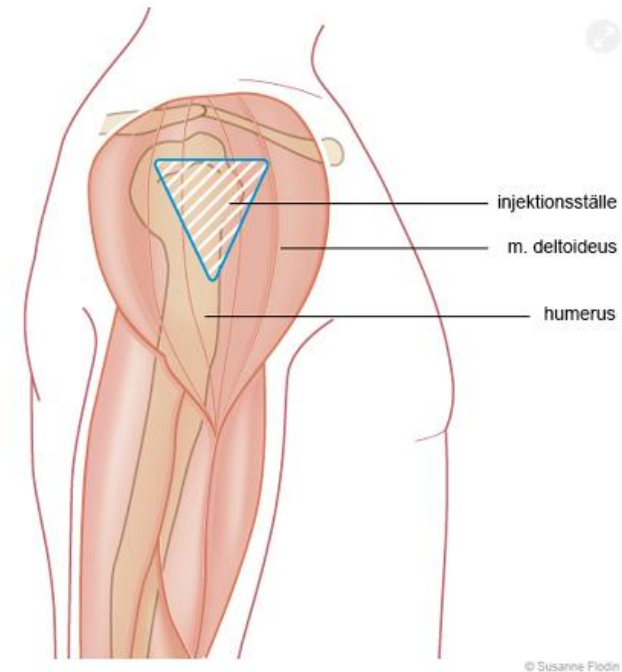

Bild från Vårdhandboken

Efter vaccination

- Patienten bör erhålla ”**Patientkort**” där batchnr noteras. Skriv även in datum för när vaccinationerna är givna.

Comirnaty-kort beställes via Pfizers [hemsida](#)

- Registrera och dokumentera vaccinationen

Du har erhållit **COMIRNATY mRNA-vaccin mot covid-19** (nukleosidmodiflerat).

Namn: _____

Datum för 1:a dos: ____/____/____ *Batch/LOT: _____

Senaste datum för 2:a dos: ____/____/____ Det är viktigt att erhålla de två doserna med minst 21 dagars mellanrum.

Datum för 2:a dos: ____/____/____ *Batch/LOT: _____

*Infoga batch nr. som finns på injektionsflaskans etikett eller använd förtryckt klistermärke. **COMIRNATY**
COVID-19 mRNA Vaccin (nukleosid-modifierat)

TA MED DET HÄR KORTET TILL DITT NÄSTA BESÖK.
Använd detta kort som en påminnelse för din andra dos och behåll kortet.

Skanna QR-koden för mer information som skickas direkt till din mobila enhet.

Rapportering av biverkningar
Om du får biverkningar, tala med läkare, apotekspersonal eller sjuksköterska. Du kan också rapportera biverkningar direkt till Läkemedelsverket, www.lakemedelsverket.se. Genom att rapportera biverkningar kan du bidra till att öka informationen om läkemedels säkerhet.

För medicinsk rådgivning om biverkningar tala med din läkare.

BIONTECH
Innehavare av godkännande för försäljning:
BioNTech Manufacturing GmbH

Pfizer
Lokal försäljare

COMIRNATY
COVID-19 mRNA Vaccin (nukleosid-modifierat)
PP-COVID-19-0008, Dec-2020
© 2020 Pfizer Inc. Innehåller upphovsrätten till detta material och reserverar sig alla rättigheter därtill.

Dokumentation och registrering i VAS

- Dokumentation och registrering av vaccinet ska utföras i samband med vaccinationen [Vaccinationsregistrering i VAS - Insidan \(nll.se\)](#)
- Även uppgifter från hälsodeklarationen ska dokumenteras [Vaccination och Hälsodeklaration – registrering och dokumentation \(nll.se\)](#)

Region Norrbotten planerar att övergå till nytt journalsystem (Cosmic) från vecka 48. Förhoppningen är att influensa/covid-19 vaccinationskampanjen då är genomförd.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar alla regioner att avsluta kampanjen senast 31 december, med tanke på intervall till nästa dos för de personer som rekommenderas vårdas 2025.

Beställning och leverans av vaccin

- Vaccinmottagningarna beställer covidvaccin, förutom barnvaccinerna och behov till sjukhusen som beställs via lakemedel@norrbotten.se
- Vaccinerna levereras som kylvara. Var observant på vilket utgångsdatum som gäller!
- Mottagaren kvitterar leveransen, gör inleverans och placerar direkt vaccinet i kylan.

Tänk på!

- Vaccinerna är känsliga för skakningar och stötar
- Vaccinet kommer alltid som kylvara till oss. Får ej frysas igen då det väl tagits ur frysen dvs ALDRIG när ni hanterat det.
- Transport
  - Transportera vaccinet UPPRÄTT i en kylväska +2 till +8 °C och packa så att det ligger STABILT
  - Se till att transporttiden är så kort som möjligt.
  - Kyl ner kylklamparna i kylskåp och sätt dem i transportlådan.
  - Använd inte kylklampar som kylts ned i frysen vid transport av vaccin. Risken för att vaccinet fryser är för stor.
  - Se till att vaccinet läggs i kylen direkt vid ankomst till enheten
- Kylbagar och förpackningsmaterial beställer ni själva från Länservice. Var också noga med att lämna tillbaka till den som äger kylväskan och kylklamparna så att flödet fungerar. *Vem som packar och hämtar och vem som står för kylbagarna får överenskommas lokalt mellan kontaktpersoner inom respektive kommun och närsjukvårdssamordnare.*

Vanliga frågor och svar

[Frågor och svar om vaccination mot covid-19 —
\(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Kontakt angående covid-19 vaccinationer

Kontakt med vaccinationsmottagningarna

E-post: vaccinationssamordningen@norrbotten.se

Vaccinsamordnare Nina Andersson Riström: nina.andersson-ristrom@norrbotten.se

Behov av barnvaccin

E-post: lakemedel@norrbotten.se

Frågor kring vaccinerna/vaccinationerna

Vaccinmottagningarna: vaccinationssamordningen@norrbotten.se (t ex. tillgång till tider för vaccination)

Smittskydd: smittskydd@norrbotten.se (t ex. frågor om rekommendationer)

Läkemedelsenheten: lakemedel@norrbotten.se (t ex. frågor om beställning, transport av vaccin)